

කාය-චිත්ත ගැටලුව : ආයුර්වේදීය මානය

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ඇසුරෙන්

බෝගොඩ ආරච්චිලාගේ ජයන්ත බෝගොඩ

දර්ශනපති

2018

කාය-චිත්ත ගැටලුව : ආයුර්වේදීය මානය

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ඇසුරෙන්

බෝගොඩ ආරච්චිලාගේ ජයන්ත බෝගොඩ

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ දර්ශනපති පරීක්ෂණය සඳහා දර්ශනය විෂය
යටතේ ඉදිරිපත් කරන නිබන්ධයයි.

මෙම ශාස්ත්‍රීය නිබන්ධය ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය ඥානදාස පෙරේරා, මහාචාර්ය ඩබ්ලිව්. එම්. යාපාරත්න හා ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාරිණී වෛද්‍ය පුෂ්පා කුලනාත යන මහත්ම මහත්මීන්ගේ සුපරීක්ෂණය යටතේ මා විසින් සම්පාදනය කරන ලද බවත්, මේ පර්යේෂණය කොටස් වශයෙන් හෝ සම්පූර්ණ වශයෙන් හෝ වෙනත් විශ්ව විද්‍යාලයකට හෝ ආයතනයකට හෝ වෙනත් උපාධියක් හෝ ඩිප්ලෝමාවක් සඳහාද ඉදිරිපත් නොකරන ලද බවත් සහතික කරමි.

අපේක්ෂකයාගේ අත්සන

දිනය

මේ අපේක්ෂකයා විසින් කරන ලද ප්‍රකාශය සත්‍ය බවත්, මේ නිබන්ධය ඇගයීම් කාර්යය සඳහා විශ්ව විද්‍යාලයට ඉදිරිපත් කිරීමට සුදුසු බවත් නිර්දේශ කරමි/ කරමු.

01. ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය ඥානදාස පෙරේරා

- අත්සන දිනය

02. මහාචාර්ය ඩබ්ලිව්. එම්. යාපාරත්න

අත්සන දිනය

03. ජ්‍යෙෂ්ඨ කටිකාචාරිණී චෛද්‍ය පුෂ්පා කුලනාත

අත්සන දිනය

04. අංශාධිපති

(දර්ශන හා මනෝවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව) අත්සන දිනය

පටුන

පිටු අංකය

01. පටුන -----	i - iii
02. පිඳුම -----	iv
03. ප්‍රණාමය -----	v
04. පර්යේෂණ සංක්ෂිප්තය -----	vi - vii
05. පළමු පරිච්ඡේදය	
01. හැඳින්වීම -----	01 - 08
06. දෙවන පරිච්ඡේදය	
02. සාහිත්යික විමර්ශන -----	09 - 19
07. තෙවන පරිච්ඡේදය	
03. ක්‍රමවේදය -----	20 - 23
08. සිව්වන පරිච්ඡේදය	
04. ප්‍රතිඵල	
04.1 කාය-චිත්ත ගැටලුව	
04.1.1 ප්‍රවේශය -----	24 - 27
04.1.2 කාය-චිත්ත ගැටලුව -----	27 - 33
04.1.3 කාය-චිත්ත ද්වේෂව්‍යාදය -----	33 - 57

04.1.4 කාය-චිත්ත ඒකත්වවාදය -----	57 - 84
04.1.5 සමාලෝචනය -----	84 - 85
04.2 භාරතීය මනස් සංකල්පය හා එහි ඓතිහාසික පසුබිම	
04.2.1 ප්‍රවේශය-----	86 - 87
04.2.2 භාරතීය චින්තනය තුළ මනස් සංකල්පයෙහි විකාශනය	87 - 92
04.2.3 වෛදික සාහිත්‍යය තුළ මනස් සංකල්පය -----	92 - 95
04.2.4 උපනිෂද් සාහිත්‍යය තුළ නිරූපිත මනස් සංකල්පය ----	95 - 101
04.2.5 මනස පිළිබඳ ජෛන විග්‍රහය-----	101 - 105
04.2.6 වාර්ථාක දර්ශනය හා මනස-----	105 - 107
04.2.7 මනස පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහය -----	107 - 111
04.2.8 න්‍යාය දර්ශනය හා මනස -----	111 - 113
04.2.9 වෛශේෂික දර්ශනය හා මනස -----	113 - 115
04.2.10 සාංඛ්‍ය-යෝග දර්ශනය හා මනස් සංකල්පය -----	115 - 118
04.2.11 සමාලෝචනය -----	118 - 119
04.3 ආයුර්වේද ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රයගත කාය-චිත්ත විග්‍රහය	
04.3.1 ප්‍රවේශය -----	120 - 121
04.3.2 ආයුර්වේදයේ ප්‍රභවය හා විකාශය -----	122 - 127
04.3.3 ආයුර්වේද දර්ශනය -----	127 - 134
04.3.4 ආයුර්වේද මූලධර්ම හා සංකල්ප -----	135 - 149
04.3.5 වරක සංහිතාගත කාය-චිත්ත විග්‍රහය -----	150 - 180

04.3.6 සුග්‍රහ සංහිතාගත කාය-චිත්ත විග්‍රහය ----- 181 - 194

04.3.7 භේල සංහිතාගත කාය-චිත්ත විග්‍රහය -----194 - 202

04.3.8 සමාලෝචනය හා ආන්තික සටහන්----- 202 - 224

09. පස්වන පරිච්ඡේදය

05. සාකච්ඡාව

05.1 ප්‍රවේශය ----- 225 - 226

05.2 මනස භෞතික ඉන්ද්‍රියයක්ද? ----- 226 - 236

05.3 මනස, මොළය හා හෘදය ----- 236 - 250

05.4 ආයුර්වේදය හා කාය-චිත්ත ගැටලුව ----- 250 - 252

05.4.1 වරකය හා කාය-චිත්ත ගැටලුව ----- 252 - 262

05.4.2 සුග්‍රහය හා කාය-චිත්ත ගැටලුව ----- 262 - 270

05.4.3 භේලය හා කාය-චිත්ත ගැටලුව ----- 270 - 274

05.5 සමාලෝචනය හා ආන්තික සටහන්----- 274 - 276

10. හයවන පරිච්ඡේදය

06. සමාලෝචනය හා නිගමන -----277 - 283

11. ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ හා ලේඛන නාමාවලිය ----- 284 - 291

පිළිම

චරක-සුග්‍රාත-භේලාදි

ආයුර්වේද ආචාර්ය පරම්පරාව උදෙසා

අපගේ මෙම

පර්යේෂණ ප්‍රයත්නය

උපහාරයක්ම වේවා

ප්‍රණාමය

ආයුර්වේදය ඉතා ගැඹුරු විෂයයකි. අනෙක් අතට කාය-චිත්ත දාර්ශනික ගැටලුවද ඉතා සංකීර්ණ වූවකි. සංකීර්ණ දාර්ශනික ගැටලුවකට ගැඹුරු විෂයයකින් විසඳුම් සෙවීම පහසු කාර්යයක් වූයේ නැත. ආයුර්වේදය පිළිබඳ අප තුළ තිබූ සීමිත අවබෝධයත්, සංස්කෘත භාෂාව පිළිබඳ දුෂ්කරතාවයත් මගින් ඇති වූ බාධා සමනය වූයේ මෙම පර්යේෂණයට අවශ්‍ය වූ ඇතැම් මූලාශ්‍රය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය වී තිබීමයි. ආර්. බුද්ධදාස, ආර්යදාස කුමාරසිංහ වැනි වෛද්‍ය ආචාර්යවරු ප්‍රමුඛ මෙම පර්යේෂණයෙහි ලා උපයෝගී කරගනු ලැබූ සෑම සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයකම සම්පාදක කතුවරුන්ටද අපගේ ප්‍රථම කෘතචේදී ප්‍රණාමය පුදකරමු.

මෙම පර්යේෂණ තේමාව තෝරා ගැනීමෙහි සිට අවසානය දක්වා මග පෙන්වූ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ දර්ශන හා මනෝවිද්‍යා අධ්‍යයන අංශයෙහි අංශාධිපති ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය ඥානදාස පෙරේරා හා එම දෙපාර්තමේන්තුවෙහිම මහාචාර්ය ඩබ්ලිව්. එම්. යාපාරත්න යන මාගේ උපදේශකවරුන් දෙදෙනාටම හෘදයාංගම කෘතචේදීත්වය පුදකරමි. එසේම මාගේ පර්යේෂණය සඳහා තුන්වැනි උපදේශකවරිය වූ රාජගිරිය දේශීය ආයුර්වේදායතනයෙහි ජ්‍යෙෂ්ඨ කපීකාචාරීණී වෛද්‍ය පුෂ්පා කුලනාත මැතිණියටත් හෘදයාංගම ස්තූතිය පිරිනමමි.

මෙම පර්යේෂණයේදී මාහට උපකාර කළ තවත් බොහෝ දෙනෙක් වෙති. ඒ අය අතර ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලයේ දර්ශන අධ්‍යයන අංශයෙහි සහාය කපීකාචාරීණී පූර්ණිමා විරසුරිය මෙනෙවියට මාගේ විශේෂ ස්තූතිය පිරිනැමිය යුතුය. මා නිතර දිරිමත් කරමින් අවැසි විවේකය සලසා දුන් ප්‍රිය බිරිඳ නිශානිට, දියණිය උපේක්ෂාට හා මා පුතු සස්මිතටද මාගේ ස්තූතිය පුද කරමි. ඔත්පලව සිටින මෑණියන්ගේ වගකීම ගෙන මට අවැසි විවේකය සලසා දුන් කමල් අයියාටත්, වූටි අක්කාටත් මාගේ ප්‍රණාමය පුදකරමි. අවසාන වශයෙන් උපකාර කළ සෑමට මාගේ ප්‍රණාමය හිමි වේවා.

කාය-චිත්ත ගැටලුව : ආයුර්වේදීය මානය ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ඇසුරෙන්.

බෝගොඩ ආරච්චිලාගේ ජයන්ත බෝගොඩ

පර්යේෂණ සංක්ෂිප්තය

මෙම පර්යේෂණය එකිනෙකට වෙනස් සන්දර්භ දෙකක ගොඩනැගෙන දාර්ශනික කථිකාවන් දෙකක් අතර සිදු කෙරෙන තුලනාත්මක හා විචාරාත්මක විශ්ලේෂණයකි. ඉන් එක් ක්ෂේත්‍රයක් වන්නේ කාය-චිත්ත ගැටලුව අරභයා බටහිර දාර්ශනික පරිකල්පනා ක්ෂේත්‍රයයි. කාය-චිත්ත ගැටලුව බටහිර දර්ශනයෙහි සද්භාවවේදය (Ontology), ඥානවිභාගවාදය (Epistemology), අධිභෞතිකවාදය (Metaphysics) යන උප විෂය ක්ෂේත්‍රයන් තුළ මෙන්ම මනස පිළිබඳ දර්ශනය (Philosophy of Mind), හා දාර්ශනික මනෝවිද්‍යාව (Philosophical Psychology) හා මනෝවිද්‍යාව පිළිබඳ දර්ශනය (Philosophy of Psychology) යන විෂය ක්ෂේත්‍රවලටද තවමත් නිශ්චිත නිගමනයකට බැස ගත නොහැකි වූ දාර්ශනික ගැටලුවකි. ආසන්න වශයෙන් 17 වැනි සියවසෙහි පටන් වර්තමානය දක්වාම බටහිර ධීමතුන්ගේ විචාරාත්මක හා විශ්ලේෂණාත්මක පරිකල්පනය ඔස්සේ මෙම කථිකාවන දිගහැරෙමින් අද වන විට දර්ශනයෙන් ඔබ්බට ගොස් බටහිර වෛද්‍ය විද්‍යාව, ස්නායු ජීව විද්‍යාව, කායික විද්‍යාව හා මනෝවිද්‍යාව වැනි විද්‍යාත්මක විෂය ක්ෂේත්‍රය තුළටද ප්‍රවේශ වී ඇත. කය හා සිත අන්‍යතාවයෙන් සලකනු ලැබූ කාය-චිත්ත ඒකත්වවාදයත් ඊට ප්‍රතික්ෂේප ගොඩනැගෙන කාය-චිත්ත ද්වේතවාදයත් යන ප්‍රධාන දාර්ශනික පරිකල්පනා දෙක ඔස්සේ අද වන විට විවිධ වූ දාර්ශනික හා විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශයන් ගොඩනැගී අවසන්ය. මෙම පර්යේෂණයෙහි අරමුණ වන්නේ බටහිර ධීමතුන් අතර ගොඩනැගී ඇති මෙම දාර්ශනික ප්‍රවේශ ඔස්සේ ඊට හාත්පසින්ම වෙනස් සන්දර්භයක ගොඩනැගෙන දාර්ශනික පද්ධතියක් සමග තුලනාත්මක විශ්ලේෂණයකට බඳුන් කිරීමයි. මේ සඳහා අප විසින් තෝරා ගනු ලැබුවේ පෙරදිග භාරතයෙහි පුරාණයෙහි සිට පැවත එන එමෙන්ම ලොව පුරාම වෛද්‍ය ක්‍රමය යැයි සැලකිය හැකි ඉතිහාසයකට උරුමකම් කියන ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමය තුළ අන්තර්ගත වන්නා වූ දර්ශනයකි. ආයුර්වේදය යනු භාරතයෙහි පුරාණතම දාර්ශනික පද්ධතිය වන වෛදික දර්ශනයෙහි සිට වේදාන්ත දර්ශනය දක්වා දිගහැරෙන දාර්ශනික පද්ධති හා සමීප සම්බන්ධයක් දක්වන ප්‍රායෝගික ජීවන දර්ශනයකි. භාරතීය දර්ශනය හදාරන

බොහෝ විද්‍යාර්ථීන්ගේ අවධානය ආයුර්වේදයෙහි එන ප්‍රායෝගික ජීවන දර්ශනය වෙත යොමු වී නැත. කෙසේ වෙතත්, දර්ශනය විෂයෙහි නිරත විද්‍යාර්ථීන්ගේ අවධානය, ආයුර්වේද දර්ශනය කෙරෙහිද යොමු කරවීමේ ආරම්භයක් ලෙස, බටහිර දාර්ශනික න්‍යායයන් මඟින් පමණක් අප විසින් මෙතෙක් කියවා ඇති කාය-චිත්ත ගැටලුව පෙරදිග පුරාණ වෛද්‍ය විද්‍යාවක් මඟින් කියවිය හැක්කේ කෙසේද යන්න විග්‍රහ කිරීමට මෙම පර්යේෂණය ප්‍රයත්න දරයි. මෙම පර්යේෂණය මඟින් කාය-චිත්ත ගැටලුව පිළිබඳ ආයුර්වේදීය න්‍යාය හෝ න්‍යායයන් කොතෙක් දුරට බටහිර ඒකත්වවාදී හා ද්වේතවාදී න්‍යායයන්ට සමාන වන්නේද යන්න හෙළිදරවු කරගත හැකිය. මෙම පර්යේෂණය සඳහා නියැදිය තෝරා ගැනීමේදී ආයුර්වේදය පිළිබඳ ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රයවලට පමණක් සීමා වූ අතර එයින් වඩාත් පුරාණතම හා පර්යේෂණයන්ට අදාළත්වය යන සාධක දෙක මත **වරක, සුග්‍රැක හා හේල** යන ආයුර්වේද ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය තුනට පමණක් සීමා විය. කාය-චිත්ත ගැටලුව, භාරතීය මනස් සංකල්පය හා ආයුර්වේද ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රයගත කාය-චිත්ත විග්‍රහය යන ක්ෂේත්‍ර තුන ඔස්සේ මෙම පර්යේෂණයේදී දත්ත රැස් කරනු ලැබීය. එසේ රැස්කර ගත් දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා තුලනාත්මක විශ්ලේෂණය හා විචාරාත්මක විශ්ලේෂණය යන ක්‍රම දෙකට අතිරේකව සන්දර්භීය කියවීම යන දාර්ශනික විධික්‍රම යොදා ගන්නා ලදී. මෙම පර්යේෂණයෙහි නිගමනය වූයේ කාය-චිත්ත ගැටලුව පිළිබඳ ආයුර්වේදීය මානය ඒකත්වවාදය මෙන්ම ද්වේතවාදයද නියෝජනය කරන බවයි. **වරක සංහිතාගත** කාය-චිත්ත විග්‍රහයට අනුව එය බෙනඩික් ස්පිනෝසා ඉදිරිපත් කළ අනුභය ඒකත්වවාදයට නොහොත් ද්විත්ව පැතිකඩ න්‍යායයට යම් දුරකට සමානකම් දක්වයි. අනෙක් අතට **සුග්‍රැක සංහිතාවෙහි** එන කාය-චිත්ත විග්‍රහය රෙනේ ඩෙකාර්ට්ස් ඉදිරිපත් කළ කාටිසියානු වස්තු ද්වේතවාදයටත්, කාටිසියානු කාය-චිත්ත අන්තර්ක්‍රියාවාදයටත් යම්දුරකට සමානතා දක්වන බවද අපගේ නිගමනය විය. මෙම පර්යේෂණය සඳහා උපයෝගී කරගත් **හේල සංහිතාවෙහි** යම් යම් පරිච්ඡේද විනාශ වී තිබීම හේතු කොටගෙන එය පිළිබඳ නිශ්චිත නිගමනයකට එළඹීම දුෂ්කර වූ නමුත් මනසෙහි භෞතිකත්වය හා මනසෙහි කායික ආශ්‍රය පිළිබඳ ගැටලු නිරාකරණයෙහිදී **හේල සංහිතාවෙහි** අන්තර්ගතයද වැදගත් වූ බව සටහන් කළ යුතුය.